

Česká zemědělská univerzita v Praze
Fakulta tropického zemědělství
Kamýcká 129
165 00 Praha 6 Suchbátov
a
Školní zemědělský podnik Lány
Zámecká 419
270 61 Lány

Provozní řád a BOZP/PO pro farmové chovy antilop losích a lam guanaco v prostorách ŠZP ČZU Lány

Platný od 1. 1. 2021

„Provozní řád“ a „Zásady bezpečné práce“ pro chov antilop losích a lam guanako na ŠZP Lány

Tento provozní řád a soubor bezpečnostních pravidel je závazný jak pro pracovníky ŠZP, ČZU, ale i pro návštěvníky, kteří mohou vstupovat do areálu pouze za doprovodu proškoleného personálu ŠZP Lány nebo ČZU Praha. Dodržení pokynů je důležité pro prevenci zranění lidí a zvířat a stanovení bezpečnostních postupů v případě mimořádných situací (pracovní úraz, poranění zvířetem, onemocnění či poranění zvířat, úniku zvířat, úhynu, poškození či nefunkčnosti zařízení farmy). Tento soubor pravidel vychází ze zákona č. 309/2006 sb. Objekt stáje je uzamčen a klíče mají k dispozici (ošetřovatel, technik z ČZU, osoba zodpovědná za chov z ČZU a ředitel ŠZP). Tento provozní řád a zásady bezpečné práce neurčuje pravidla a podmínky spojené s porážkou antilop, které řeší „Provozní řád pro porážecí místo antilopy losí a hospodářských zvířat ve farmovém chovu na ŠZP ČZU Lány ze dne červenec 2015). Tento provozní řád a zásady bezpečné práce je přístupný v obou chovných zařízeních, dále na pracovištích zajišťujících provoz či dohled farmy (FTZ a ŠZP) a důležité telefonní kontakty a výstrahy jsou vyvěšeny na objektech farmy, aby mohla veřejnost, která má k objektům přístup, mohla v případě mimořádných událostí kontaktovat zodpovědné osoby ŠZP ČZU Lány a záchranné složky v případě mimořádných situací.

Důležitá telefonní čísla:

Integrovaný záchranný systém:	112
HZS:	150
Záchranná služba	155
Policie ČR:	158
Bezpečnostní služba ŠZP:	313 250 522
Sekretariát ředitele:	313 250 511
Ředitel ŠZP:	736 611 316

Správce farmy (Ing. Radim Kotrba, Ph.D.):	739 003 931
Technik (Ing. Silvie Neradilová):	734 492 940
Ošetřovatel (Petr Beluš):	732 137 007
Veterinární dohled (MVDr. Jaroslav Bretšnajdr):	606 948 135
Likvidace živočišných zbytků, kafilérní služba:	725 723 083

Obecné postupy a organizace chovů

A.

Pracovní postupy a organizace práce při chovu zvířat se organizuje tak, aby byla věnována zvýšená pozornost zvířatům:

1. v havarijních nebo mimořádných situacích,
2. v případě umístění zvířete do nového prostředí (i změna sociální skupiny),
3. poraněným, nemocným zvířatům nebo v případě úhynu zvířat,

4. samcům v době říje samic.

B.

V chovu antilop dodržujeme stanovený denní režim zvířat pro krmení a čištění stáje. Dále dodržujeme klid, čistotu napájecích nádob a krmného stolu. Odvětrání objektu provádíme tak, aby výrazně neklesla teplota ve stáji v zimním období pod 5 °C. Chov lam guanako je veden celoročně ve venkovním prostředí ve dvou výbězích s vlastními přístřešky, které slouží současně k předkládání sena a napájení. Do objektů pro chov antilop a lam mají přístup určení zaměstnanci ŠZP a ČZU. Návštěvy a ostatní zaměstnanci ŠZP a ČZU mohou do objektů vstupovat pouze v doprovodu určené osoby ŠZP ČZU Lány. **Ve stáji dodržujeme zákaz kouření a manipulace s otevřeným ohněm.** Stáj a výběhy musí být vždy zabezpečené (zavřená vrata, nepoškozené oplocení) proti úniku antilop a proti průniku cizích zvířat do výběhu a stáji.

C.

Při chovu antilop dodržujeme tyto bezpečnostní zásady a postupy:

1. do objektu stáje a ke zvířatům přistupujeme po upozornění hlasem,
2. se zvířaty zacházíme klidně a rozhodně (nedráždíme a netýráme),
3. manipulace se zvířaty je prováděna na základě jejich dobrovolnosti pomocí nabízeného atraktivního krmiva (obilný šrot, řepa, jablka aj) při vedení nebo při přehánění při níž jde osoba pomalu za zvířaty a tleská. Nikdy zvířata nenutíme jinými prostředky. Naháňku neprovádíme, když zvířata reagují „stresově.“
4. ošetřovatel má omezen kontakt se zvířaty pouze v době čištění (vyhrnování podestýlky - 1 x týdně) kdy je přehánění do jedné poloviny boxu. Přehánění musí probíhat klidně bez prudkých pohybů kdy zvířata tleskáním „tlačíme“ před sebou.
5. Pokud se používá naháněcí uličky a zábran musíme vždy stát za hrazením (mimo bodu 4. v oddílu C),
6. v době kdy je některé zvíře zraněno nebo nemocné přistupujeme k němu jistěním dalším spolupracovníkem,
7. specializované úkony (veterinární zákrok, korekce paznehtů), kde je nutný fyzický kontakt se zvířetem, provádí odborně způsobilá osoba (??) za přítomnosti dostatečného množství ošetřovatelů, a to po sedaci, celkové anestézii zvířat nebo ve fixační kleci.

D.

Pro bezpečnou práci ošetřovatelů dodržujeme tato bezpečnostní pravidla a zásady:

- a. ošetřovatelé musí být starší 16 let,
- b. ošetřovatel musí vlastnit potvrzení o fyzické zdatnosti a způsobilosti pro vykonávání ošetřování/krmení zvířat (obnovuje se každý rok, vystavuje ??),
- c. pracovníci se musí seznámit s předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, požární ochrany pro jejich pracoviště, a to před prvním vstupem na pracoviště a následně minimálně jedenkrát za rok, o provedeném školení musí být vyhotoven záznam. Který proškolený pracovník podepíše a který je založen u vedoucího zaměstnance daného pracoviště.
- d. ve všech prostorách chovu i zázemí udržujeme čistotu,

- e. pracovníci jsou povinni používat předepsané osobní ochranné pracovní prostředky v rozsahu stanoveném platnými směrnici o poskytování OOPP ŠZP Lány,
- f. podlahu v hnojné a krmné chodbě udržujeme nekluzkou a čistou. Podestýláme pravidelně alespoň jedenkrát týdně v období, kdy jsou zvířata na pastvině nebo častěji v zimním období, kdy jí nastýláme do vyšší vrstvy převážně v místě lehárny,
- g. při čištění je zakázáno k usměrňování pohybu zvířat používat nástroje jako donucovacího prostředku. Zvířata jdou dobrovolně před ošetřovatelem, který pomalu postupuje a tleská.
- h. veškeré nářadí odkládáme na určené místo,
- i. veterinární přípravky musí být ukládány pouze do veterinární lékárničky,
- j. veškerá okna a kryty osvětlovacích těles musí být udržovány v čistotě. Bílení stáje, čištění oken a osvětlovacích krytů provádí pouze pracovníci, kteří netrpí závratěmi (jejich zdravotní způsobilost musí být doložena prohlídkou PLS), a to pravidelně 1x ročně. Při těchto pracích musí být dodržovány bezpečnostní pokyny pro práci na žebříku/ ve výšce a pro práci s el. zařízením. Pracovníci, kteří provádí tuto údržbu musí procházet pravidelným školením.
- k. v případě podezření, že je zvíře zraněno, nebo nežere, uvědomíme neprodleně odpovědnou osobu (správce farmy, technika) a přivoláme veterináře,
- l. v případě zranění ošetřovatele, či jiných osob poskytneme zraněnému okamžitou předlékařskou pomoc a následně vyhledáme odborné ošetření/ přivoláme RZS, o úrazu provedeme hlášení nadřízenému pracovníkovi a popíšeme událost v knize evidovaných úrazů, která je umístěna ????. V objektu stáje antilop je umístěna lékárnička první pomoci.
- m. při poruše elektrického proudu je nutné zajistit odstranění závady kvalifikovaným pracovníkem (dle vyhlášky 50/ 1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice, v platném znění).. Výměna pojistkových vložek musí být prováděna v původních hodnotách. Opravovat pojistkové vložky bez předepsané kvalifikace je zakázáno.
- n. ženám a mladistvým je zakázáno zvedat břemena těžší než 15 kg.
- o. ve stáji je zakázáno pracovat těhotným ženám,
- p. pracovníci jsou povinni dodržovat osobní hygienu,
- q. v objektu je zakázáno jíst, kouřit, zasahovat do elektroinstalace a manipulovat s otevřeným ohněm,
- r. pracovníci musí respektovat zásady požární ochrany a znát zacházení s hasícími přístroji, poskytovat první pomoc a znát místo uložení hasících přístrojů.

Pro bezpečnou práci ve stáji a pro návštěvy:

1. Ve stáji se vyvarovat prudkých pohybů a hlasitých projevů, aby nebyla zvířata plašena.
2. Při krmení zvířat dodržet odstup od zábran tak, aby nedošlo ke kontaktu se zvířetem. Krmení zvířat z ruky je pouze na vlastní nebezpečí.
3. Nestřkat skrze zábrany ruce ve snaze pohlédit zvíře, které by mohlo nechtěně ruku zranit.

4. Při čištění stáji dbát postupu tak, aby ošetřovatel nepřišel do kontaktu se zvířetem, či aby jím mohl být při manipulaci s vrátky či dveřmi ohrožen. Prostor ve stáji při čištění musí být zajištěn proti návratu zvířete zpět do stáje.
5. Po příchodu a při odchodu vizuálně zkontrolovat zdravotní stav zvířat a akutní problémy zvířat telefonicky oznámit zodpovědnému pracovníkovi a zapsat je vždy do sešitu „Chov antilop“. Veškeré pochybnosti zapsat do knihy (datum, čas, popis).
6. Ošetřovatel při každé návštěvě provede zápis do knihy, kde popíše stručně náplň práce a veškeré neočekávané události a stav zvířat.
7. Všechny návštěvy seznámit s bezpečnostními pokyny a během pobytu ve stáji na ně trvale dohlížet. Seznam osob, které stáje navštívili, zapsat do knihy „Chov antilop“.
8. Při odchodu zkontrolovat všechny východy ze stáje (vizuálně i mechanicky) a jejich uzavření zámky, tak aby nemohl být prostor narušen cizí osobou či zvířetem.
9. Po odchodu ze stáje vypnout elektrický proud a následně provést nezbytnou osobní hygienu - omytí rukou, popř. celého těla a převléknout se do čistého oděvu.
10. Při krmení dodržovat stanovenou krmnou dávku. Z krmiva odstraníme neprodleně veškeré cizí předměty, tak aby nemohly být zvířaty sežrány.

Pro bezpečnou práci ve výbězích:

1. Ve výbězích platí stejná pravidla jako ve stáji s tím, že když budou přítomna zvířata nemohou do výběhu osoby bez přítomnosti určené osoby vstupovat.
2. Před vypuštěním zvířat do výběhu zkontrolovat opticky a popřípadě mechanicky neporušenost oplocení a zajištěnost vrat. Z prostoru odstranit veškeré předměty ohrožující zdraví zvířat.
3. Před prvním vypuštěním zvířat na pastvinu (jaro) se musí zvířata 7 dní předem zvykat na změnu podáváním zeleného krmení.

Čištění stáje:

1. Chlévská mrva.

Odklizení chlévské mrvy bude prováděno podle aktuální potřeby a ročního období, kdy v zimním období je veden chov na hluboké podestýlce, která pomáhá udržovat nezámrnou teplotu ve stáji.

Způsob provádění:

čelním nakladačem bude provedeno vyhrnutí kotců z jednotlivých stran stáje k opěrným zdem, odkud bude chlévská mrva naložena na přistavený traktorový návěs nebo kontejner a odvezena na povolené hnojiště ŠZP Lány v katastru obce Lány.

Produkce chlévské mrvy (maximální při plné kapacitě stáje):

denní produkce výkalů od všech kategorií – 500 kg

denní spotřeba stelivové slámy – 250 kg

denní produkce moči – 500 l

celková denní produkce – 1250 kg

Roční produkce: 456,25 tun

Aplikace hnoje na pozemky bude prováděna na podzim běžného roku dle plánu hnojení, který je součástí Plánu podzimních prací ŠZP Lány.

2. Krmení.

Dopravu a míchání krmné dávky zajišťuje stř. 023 ŽV Ruda. Kompletní krmná dávka je namíchána z kvalitního krmiva podávaného holštýnským kravám na tomto středisku a obden dopravena nákladním automobilem do stáje, kde ji ošetřovatel rozveze na krmný stůl.

Krmná dávka (míchaná krmná směs) pro všechny kategorie byla vytvořena po dohodě se ZOO Dvůr Králové. Pro telata slouží ve výbězích příkrmiště pro jádrná krmiva. Luční seno je zároveň umístěno v obou chovech a slouží ke každodennímu doplňování. Byla stanovena pro celoroční zakládání. Přes vegetační období slouží zvířatům výběhy k pastvě, které slouží pouze jako doplněk, krmné dávky. Chov antilopy losí odhad objemu krmiv.

Denní potřeba krmiv pro všechny kategorie (míchaná krmná směs):

seno luční	105 kg
senáž vojtěšková.....	64 kg
siláž kukuřičná.....	44 kg
ječný šrot.....	50 kg
Celkové množství:.....	300-500 kg

Při obdenní dopravě krmiva by byla míchána dvojnásobná dávka krmiv.

3. Čištění a výměna vody - pokud je voda znečištěna výkaly nebo stelivem, rukou odstraníme hrubé nečistoty a znečištěnou vodu odstraníme. Napáječky desinfikujeme pravidelně jedenkrát týdně přípravkem Savo Original na desinfekci vody.

Organizace práce a informování o mimořádných situacích

Pro ošetřování antilop a lam guanako je vyčleněn jeden pracovník (Petr Beluš, dále ošetřovatel), který je vybaven veškerou potřebnou technikou, je řádně zaškolen Ing. Kotrbou, informuje správce farmy a technika v případě všech mimořádných situací. Předpokládaná pracovní doba v průměru 3-5 hodin denně, kdy objekt kontroluje minimálně 3krát denně. První kontrola zvířat a chovu obvykle před 6,00 je spojena se zakládáním dovezeného krmiva do stáje (míchaná krmná směs) a čištění krmné chodby. Kolem 12,00 je provedena druhá kontrola, při které je přihrnut krmivo a případně doplněno seno. Třetí kontrola je v podvečerních hodinách, kdy je založeno seno v objemu závislém na množství.

Mimořádné situace

Onemocnění či zranění zvířete

Ošetřovatel neprodleně informuje správce farmy na tel. 739003931 a technika 734 492 940, případně veterináře na tel. 606 948 135 a společně domluví postup.

Úhyn

V případě úhynu zvířete toto hlásíme správci farmy na tel. 739003931 a technikovi na tel. 734 492 940 a zvíře přemístíme neprodleně do zabezpečeného prostoru, kam nemá přístup a je z dohledu veřejnosti. S ohledem na možnou příčinu rozhodneme o tom, jestli se kadáver odešle na pitvu do SVÚ Praha nebo bude odvezeno kafilerní službou. Na kadávěry bude v objektu antilop dostupný plastový kryt na kadávěry, do kterého budou uhynulá zvířata umístěna okamžitě po zjištění úhynu.

Únik zvířat

V případě zjištění úniku zvířete se snažíme v případě poškození oplocení zabezpečit toto proti úniku ostatních zvířat a okamžitě informujeme správce farmy na tel. 739003931 a technika na tel. 734 492 940. Preventivně provádí ošetřovatel kontrolu oplocení pohledem každodenně a jednou týdně obejde vnější oplocení u obou chovů.

Poškození či nefunkčnost zařízení

V případě zjištění poškození či nefunkčnosti zařízení informujeme správce farmy/technika v případě závažnější opravy nebo v případě havarijní situace a kontaktujeme příslušný úsek na ŠZP, který může opravu či zajištění zabezpečit. Havarijními situacemi, které je nutno řešit neprodleně jsou poškození oplocení, napáječek či elektřiny a ostatních závad, které mohou způsobit zranění, nebo zachycení zvířat.

Požár

V případě vzniku požáru se všichni přítomní musí snažit o jeho lokalizaci všemi dostupnými prostředky. V obou chovných objektech jsou umístěny ruční hasící přístroje. Každý vznik požáru je povinnost hlásit HZS podniku na tel. číslo: 150. Prioritně je zabezpečen odsun hořlavého materiálu z dosahu ohně. Nezbytné je informovat ředitele ŠZP na tel. 736 611 316 a správce farmy na tel. 739 003 931. V okamžiku příjezdu HZS hlásí přítomná osoba veliteli zásahové skupiny HZS zejména, kde jsou ohroženy osoby, a zvířata požárem. Tímto okamžikem přebírá velení velitel zásahu HZS a k organizaci zásahu přes SF úkoluje zaměstnance farmy. Ve všech objektech je vyvěšena Požární poplachová směrnice s pokyny jak v případě požáru postupovat.

Veškeré situace a změny organizace/stavu zvířat, návštěvy aj. se zaznamenávají do deníku, který je umístěn ve stáji antilop.

V Lánech dne: 27. 12. 2020

Vypracovali:

Ing. Martin Křenek, ředitel ŠZP Lány

Ing. Radim Kotrba, Ph.D., Odpovědná osoba pro chov antilop losích a lam guanaco FTZ
ČZU Praha

Provozní řád a bezpečnost práce schvalují:

Za FTZ ČZU:

.....
prof. Ing. Jan Banout, Ph.D., děkan FTZ

Za ŠZP ČZU:

.....
Ing. Martin Křenek, ředitel ŠZP

V Praze dne: 27. 12. 2020

S provozním řádem a bezpečnostními pravidly jsem byl/byla seznámen/a dne

.....

Jméno a podpis